

Цвей, Я. Поживний режим чорнозему вилугуваного та продуктивність зернової ланки за тривалого удобрення сівозміни / Я. Цвей, Р. Іваніна, С. Сенчук // Вісник аграрної науки. – 2020. – № 3. – С. 5-12.

Показано зміни поживного режиму чорнозему вилугуваного в агроценозі пшениці озимої та продуктивності зернової ланки за довготривалого застосування органічних і мінеральних добрив у сівозміні, внесення під пшеницю озиму різних доз азотних добрив та вирощування її після різних бобових попередників. Наведено дані досліджень щодо вмісту мобільних форм поживних елементів у чорноземі вилугуваному та їх впливу на продуктивність зернової ланки. Установлено, що фонд мінерального азоту в ґрунті визначали переважно дозами азотних добрив, унесених під пшеницю озиму, та вибором бобового попередника. Натомість запаси рухомого фосфору та калію в чорноземі вилугуваному залежали від тривалості та фону удобрення сівозміни органічними і мінеральними добривами. Висновки. Найкращі умови азотного режиму чорнозему вилугуваного в агроценозі пшениці озимої формувалися за її вирощування після конюшини з унесенням мінеральних добрив N60P60K60. Фонд рухомого фосфору у ґрунті в агроценозі пшениці озимої формувався переважно завдяки тривалому (понад 50 років) застосуванню органічних і мінеральних добрив у сівозміні. Щорічне внесення з добривами на 1 га сівозміни 64 кг фосфору (N43P43K43 + 8,3 т гною на 1 га сівозмінної площі) сформувало високий рівень забезпечення ґрунту рухомих фосфором — у межах 309–323 мг/кг з перевищенням до контролю без добрив на 133–138 мг/кг ґрунту. Ця система удобрення сівозміни стабілізувала вміст рухомого калію у ґрунті на рівні 102–123 мг/кг, що відповідало середньому рівню забезпечення з перевагою до контролю без добрив на 29–43 мг/кг ґрунту. Найвищої продуктивності зернової ланки сівозміни досягнуто за попередника конюшини з унесенням упродовж 50 років N43P43K43 + 8,3 т гною або побічної продукції на 1 га сівозміни: збір кормових одиниць — 8,02 т/га, зерна — 3,33 т/га ланки сівозміни.

Булигін, С. Вплив добрив на мікрофлору ґрунту і ризофлори гірчиці / С. Булигін, О. Кролевець, Н. Коцарева, А. Коваленко // Вісник аграрної науки. – 2020. – № 3. – С. 13-19.

Мета. Визначення впливу добрив на видовий склад мікрофлори ґрунту під гірчицею. Методи. Висівання насіння гірчиці здійснювали в картонній ємності площею 142 см², які заповнювали чорноземом типовим. Контроль показників ґрунту проводили двічі: до посіву (автохтонна мікрофлора) і в кінці вегетації гірчиці. Аналіз мікрофлори чорнозему типового проводили вирощуванням колоній мікроорганізмів ґрунту на твердих поживних середовищах методом розведення. Результати. Після культивування гірчиці у варіанті без унесення добрив кількість колоній зменшилася до 75, за внесення нативної форми нітроамофоски — до 88, наноструктурованих форм нітроамофоски — до 79. На середовищі ГРМ в аналізованому зразку ґрунту до висівання відзначали зменшення кількості колоній бактерій від 53 (розведення 10–4) до 12 (розведення 10–6). Вирощування гірчиці без унесення добрив призвело до зниження до 20-ти колоній, 7-ми колоній і 3-х колоній бактерій за розведення 10–4, 10–5, 10–6. З унесенням добрив кількість колоній після інкубації була вищою, ніж без їх застосування. Таку саму тенденцію відзначено і за кількістю мікроорганізмів. Після інкубації без унесення добрив і наноструктурованих форм нітроамофоски кількість колоній і бактерій знизилася за розведення 10–2 у 6 разів, а без унесення нативної форми нітроамофоски — у 5,4 раза. Висновки. Установлено позитивний вплив на мікрофлору ґрунту внесення наноструктурованих форм нітроамофоски, які дають змогу зберігати корисні мікроорганізми, що сприяють формуванню біоценозу мікроорганізмів у кореневій і прикореневій зонах рослин, пригніченню патогенної мікрофлори, підвищенню родючості ґрунту порівняно з нативною формою добрив.

Петриченко, В. Обґрунтування продуктивності люцерни посівної за тривалого використання травостою в умовах зміни клімату / В. Петриченко, Н. Гетман, Ю. Векленко // Вісник аграрної науки. – 2020. – № 3. – С. 20-26.

Мета. Виявити вплив строків сівби та гідротермічних ресурсів на процеси росту, розвитку та формування продуктивності агрофітоценозів люцерни посівної у перший рік життя. Методи. Агротехнічні заходи вирощування люцерни посівної були загальноприйнятими для умов Лісостепу правобережного, які включали традиційний полицевий обробіток ґрунту. Результати. У рік сівби у рослин люцерни посівної виявлено фотоперіодичну реакцію на несприятливі кліматичні умови вегетаційного періоду. При цьому зміна фотоперіоду у рослин люцерни посівної свідчила про проходження мікростадій росту й розвитку і коригувалася тривалістю дня та строками сівби незалежно від температурного режиму та вологозабезпечення. Установлено, що упродовж років досліджень люцерна посівна адаптувалася до зміни клімату та забезпечила високі показники кормової продуктивності за ранньовесняного строку сівби. За інтенсивного використання травостою упродовж 3-х років люцерна забезпечила найбільшу врожайність

листочкової маси — 47,03 т/га, вихід сухої речовини — 11,09 та сирого протеїну — 2,07 т/га, акумулювала валової — 204,72 та обмінної енергії — 104,52 ГДж/га, тоді як рекомендований літній строк сівби за показниками був нижчим — відповідно на 9,1; 11,5; 13,1; 12,2 та 11,7%. Висновки. Установлено, що на сірих лісових ґрунтах Лісостепу правобережного в рік сівби люцерна посівна за тривалості світлового дня 14,53–16,12 год досягала фази 61–62 (ВВСН), а за 12,48 год — фази 49 (ВВСН). Кормову продуктивність люцерни посівної зумовлюють гідротермічні умови та строки сівби, генетичний потенціал культура максимально реалізувала на 3-й рік вирощування за достатнього вологозабезпечення у період вегетації.

Кіщак, О. Вплив строків сівби на продуктивність пшениці озимої / О. Кіщак, І. Гриник, Л. Барабаш, Ю. Кіщак // Вісник аграрної науки. – 2020. – № 3. – С. 27-37.

Мета. Здійснити порівняльну оцінку ефективності вирощування черешні в сучасних інтенсивних садах із використанням кращих вітчизняних і зарубіжних великоплідних сортів, високопродуктивних підщеп, нових форм крон за оптимально щільних схем розміщення дерев. Методи. Польові, лабораторні, порівняльні та статистичні. Результати. Установлено, що дерева сорту Регіна в насадженнях на підщепі Гізела 5 відзначалися нижчими темпами росту, тому мали в 1,2 раза менший об'єм крони порівняно з деревами на середньорослих підщепах Гізела 6 та ВСЛ-2. Обрізування дерев із веретеноподібною кроною порівняно з округлою малогабаритною потребувало в 1,3–1,6 раза більше часу, унаслідок чого технологічні витрати праці на одиницю площі зростали в 1,8–2,2 раза. Аналогічних витрат потребували сади із багатовісною сплющеною кроною. За питомою продуктивністю дерева сорту Регіна на підщепах Гізела 5 та Гізела 6 в усіх конструкціях саду виявилися в 3,6–6,0 разів менш урожайними, ніж дерева сортів Мелітопольська мирна, Талісман і Аннушка. Найнижчу продуктивність дерев (0,5–0,7 кг/м³) відзначено в усіх насадженнях із веретеноподібною кроною, тому останню недоцільно застосовувати в садах із використанням сортів класичної селекції. Висновки. Розроблено високопродуктивні конструкції насаджень сортів Талісман і Аннушка на середньорослій підщепі ВСЛ-2 зі щільністю садіння 889 дерев/га і формуванням округлої малогабаритної крони, які в 6–7-річному віці забезпечують конкурентоспроможний рівень урожайності (12,6 т/га) та рентабельності (120–187%). Середня маса плодів у цих садах становить 8,6–9,6 г із середнім діаметром 27–28 мм. Товарність продукції — 79,8–85,6%. У садах черешні сорту Регіна на підщепах Гізела 5 та Гізела 6 забезпечується високий рівень товарності продукції (86–87,6%), проте через низьку продуктивність (2,3–3,3 т/га) вони є збитковими і не рекомендуються для Лісостепу України.

Ткачук, В. Вплив строків сівби на продуктивність пшениці озимої / В. Ткачук, Т. Тимошук // Вісник аграрної науки. – 2020. – № 3. – С. 38-44.

Мета. Визначити й науково обґрунтувати особливості росту і розвитку рослин та формування продуктивності пшениці озимої залежно від строків сівби на дерново-середньопідзолистих супіщаних ґрунтах в умовах Полісся. Методи. Польовий, лабораторний, вимірювально-ваговий, порівняльний, статистичний і дисперсійний. Результати. Наведено особливості формування продуктивності пшениці озимої залежно від строків сівби впродовж 20-ти років. Доведено, що за роки досліджень рослини раннього строку сівби (10 вересня) щодня восени отримували на 11,7°C більше тепла, ніж за пізнього строку сівби (10 жовтня). За сівби 10 вересня після припинення вегетації рослини мали найвищі показники росту і розвитку порівняно із наступними строками сівби. У середньому за роки досліджень маса рослин пшениці озимої за період сівби з 20 вересня по 10 жовтня на момент припинення осінньої вегетації у 2,3–13,9 раза була меншою за масу рослин, висіяних 10 вересня. Установлено, що після припинення вегетації уміст цукрів у рослинах пшениці озимої за сівби 10 вересня становив 14,9%, що в 2,1 раза більше, ніж за сівби 10 жовтня. Найкращі умови формування асиміляційного листового апарату рослин пшениці у весняно-літній період створювалися за сівби в II–III декадах вересня. Залежно від строків сівби площа листя рослин пшениці озимої у фазі колосіння становила в пшениці озимої 37,7–43,8 тис. м²/га. За роки проведення досліджень установлено, що запізнення із сівбою на 10–30 днів призводить до зниження урожайності зерна на 8,4–28,7% порівняно із сівбою 10 вересня. Висновки. Максимальну врожайність зерна пшениці озимої (3,56 т/га) в умовах Полісся отримано за сівби 10 вересня. За сівби 10 жовтня урожайність зерна пшениці знижувалася на 1,02 т/га.

Міщенко, О. Вплив підгодівлі бджіл на продукування воску / О. Міщенко, О. Литвиненко, Д. Криворучко // Вісник аграрної науки. – 2020. – № 3. – С. 45-49.

Мета. Вивчити вплив вуглеводного та білкового кормів на продукування воску бджолами української степової й карпатської порід. Методи. Лабораторні, біохімічні методи дослідження застосовували для визначення змін вмісту азоту в тканинах бджіл за різних умов досліду, статистичні — виявляли середні величини та їх відхилення, аналітичні — огляд літератури, аналіз результатів досліджень. Матеріалом для досліджень були тканини бджіл. У лабораторних

умовах зразки бджіл препарували для приготування гомогенатів тканин і проводили біохімічні аналізи проб бджіл на вміст азоту. Об'єктом дослідження були медоносні бджоли, стільники, перга, бджолине обніжжя, розплід. Бджолині сім'ї української степової та карпатської порід утримували у типових 20-рамкових вуликах за однакових умов догляду. Результати. Отримано експериментальні результати, що ґрунтуються на виявленні закономірностей впливу білкових кормів на продукування воску та на фізіо-лого-біохімічні показники у тканинах медоносних бджіл. Установлено, що завдяки використанню білкової підгодівлі рівень продукування воску у бджіл зростає. Зокрема, підгодівля бджолиних сімей дослідних груп пергою в поєднанні з медом у весняно-літній період зумовила збільшення продукування воску бджолами української степової та карпатської порід. Висновки. Завдяки білковій підгодівлі бджіл рівень продукування воску у них зростає. Зокрема, підгодівля бджолиних сімей дослідних груп порівняно з контролем пергою в поєднанні з медом (1:1) у весняно-літній період зумовила збільшення продукування воску бджолами української степової породи на 0,26 кг (td=2,48) та відповідно на 0,29 кг (td=2,45) у бджіл карпатської породи.

Лимар, В. Результати адаптивної селекції овочевих і баштаних культур в умовах змін клімату / В. Лимар, О. Холодняк // Вісник аграрної науки. – 2020. – № 3. – С. 50-54.

Мета. Адаптувати технологію вирощування материнки звичайної до вимог GACP уведенням елементів інтенсивних технологій — застосуванням розсадного способу вирощування та краплинного зрошення. Методи. Використано методичні підходи, які застосовують у вітчизняній практиці та лікарському рослинництві. Розробку схем дослідів виконували за методиками Доспехова Б.О. та Горянського М.М. Відбір рослинних зразків, біометричні виміри та фенологічні спостереження проводили з урахуванням особливостей лікарських культур за методиками Брикіна А.І. та Поради О.А. Вологість кореневмісного шару ґрунту впродовж вегетації підтримувалася на рівні 80% від найменшої вологомісткості. Результати. Під час дослідження впливу густоти висаджування материнки звичайної на біологічну врожайність сухої трави спостерігалася пряма залежність, зі збільшенням кількості рослин на одиниці площі збільшувалася і врожайність. Ця закономірність спостерігалася на 1- і 2-му роках експлуатації плантації. Так, за густоти висаджування рослин 41,7 тис./га урожайність сухої сировини материнки звичайної 1-го року вегетації становила 1,76 т/га, зі збільшенням густоти рослин до 55,6 тис./га урожайність підвищилася до 2,07 т/га. Найвищі показники врожайності — 3,16 т/га зафіксовано у варіанті з густотою висаджування рослин 166,7 тис./га. На 2-му році експлуатації плантації було проведено 2 укоси трави материнки. У варіанті з густотою висаджування 41,7 тис. росл./га урожайність становила 6,10 т/га сухої трави, за густоти висаджування 55,6 тис. росл./га урожайність підвищилася до 7,17 т/га. Найвищу врожайність сировини материнки 10,08 т/га було зафіксовано у варіанті з густотою висаджування рослин 166,7 тис./га. Висновки. Отримані дані свідчать про пряму залежність біологічної врожайності материнки звичайної від кількості рослин, висаджених на одиницю площі. Зі збільшенням кількості рослин материнки звичайної з 41,7 до 166,7 тис./га урожайність сухої трави на 1-му році вегетації підвищилася з 1,76 до 3,16 т/га, на 2-му році експлуатації плантації за 2 укоси — з 6,10 до 10,08 т/га. Найкращі умови для накопичення ефірної олії у траві материнки склалися за густоти висаджування рослин 55,6 тис./га, де вміст ефірної олії становив 2,77 мл/кг, що відповідає вимогам національної частини ДФУ та GACP.

Башченко, М. Вплив генотипових і паратипових факторів на продуктивність молочної худоби / М. Башченко, О. Бойко, О. Гончар, Ю. Сотніченко, Є. Ткач // Вісник аграрної науки. – 2020. – № 3. – С. 55-60.

Мета. Вивчити вплив генотипу батьків і параметрів мікроклімату на продуктивність молочної худоби. Методи. Аналіз експериментальних досліджень з питань застосування ефективних методів селекції, дослідження мікроклімату, оцінки продуктивних якостей тварин за утримання в різних типах приміщень. Результати. Формування генетичного потенціалу молочних порід детермінується племінною цінністю бугаїв-плідників. Частка впливу плідника на ознаку «надій» становить 16,4–34,5%, а на вміст жиру в молоці — 15,3–20,1% (P<0,001). Одним із чисельних факторів, що впливають на формування продуктивності сільськогосподарських тварин, є параметри мікроклімату приміщень, де їх утримують. У холодний період року найбільш проблемними щодо комфортності є періоди тривалих морозів. За безприв'язного утримання корів зниження надоїв унаслідок морозів сягало 1,5 кг на добу. Сила впливу температурного режиму та швидкості руху повітря в загальній фенотиповій мінливості рівня надою та виходу молочного жиру за враховану лактацію відповідно становила 33,6 (P<0,001) і 29,4 (P<0,05) та 35,3 (P<0,001) і 28,3% (P<0,05). Установлено, що для підвищення рентабельності племінного тваринництва мікроклімат приміщень потребує значного поліпшення в зимово-літній період року, за природної припливно-витяжної системи вентиляції. Висновки. Кількісні та якісні показники молочної продуктивності корів вітчизняних порід детермінуються племінною цінністю та лінійною

належністю бугаїв-плідників, яких використовують для відтворення маточного поголів'я. Сприятливий мікроклімат потрібно розглядати як важливий фактор реалізації генетичних задатків молочної худоби за чистопородного розведення.

Тараріко, Ю. Сучасна практика та перспективи розвитку аграрного виробництва в Одеському регіоні / Ю. Тараріко, В. Величко, Р. Сайдак, В. Книш // Вісник аграрної науки. – 2020. – № 3. – С. 61-70.

Мета. Розробити систему аграрного виробництва, яка дасть змогу кардинально підвищити чистий дохід і забезпечити короткі терміни окупності капітальних затрат, зокрема на відновлення зрошення. Методи. Математико-статистичний, розрахунково-порівняльний, кореляційний, економічний, аналіз системного узагальнення, багатоваріантне комп'ютерне моделювання. Результати. За постійного підвищення температурного режиму частота повторення сильно- та середньопосушливих років у південностеповій зоні досягла 80%. У таких умовах зростає актуальність відновлення площ зрошування земель. Сучасна поширена практика виробничої діяльності зводиться до вирощування озимих зернових і соняшнику з прибутковістю у межах 100–150 дол. США/га, що здебільшого супроводжується деградацією ґрунтового покриву. На зрошенні при запровадженні збалансованих за попередниками сівозмін із кукурудзою та соєю цей показник зростає до 500–600 дол. США/га. Однак за обсягів капітальних затрат на реконструкцію меліоративних систем 3000–5000 дол. США/га терміни їхньої окупності будуть здебільшого неприйнятними. Тому перспектива за вирощуванням і переробкою томатів та волоського горіха. Однак площі поширення цих культур обмежені попитом. Реально досягти кардинального збільшення чистого прибутку можна через розвиток інфраструктури сільськогосподарських підприємств зі збалансованим виробництвом м'ясо-молочних продуктів, цукру, олії, біоенергії та органічних добрив. Завдяки високому рівню рециркуляції біогенних елементів і забезпеченню власними енергоресурсами собівартість «органічного» продовольства буде на 30–40% нижчою порівняно із загальноприйнятими технологічними ланцюгами. Це забезпечить досить високий рівень конкурентоспроможності та ліквідності великих обсягів високоякісної продукції. Високий рівень прибутковості таких виробничих систем дасть змогу досить швидко окупити витрати на всі складові запропонованої інфраструктури, зокрема й на відновлення зрошення. Висновки. Сучасна поширена практика вирощування в Одеському регіоні на богарі озимих зернових і соняшнику є безперспективною. Розв'язати проблему відновлення зрошення та кардинального підвищення прибутковості аграрного виробництва доцільно формуванням біоенергетичних агроєкосистем на всій площі меліорованих земель. За обсягів капітальних затрат на рівні 10000 дол. США/га прибутковість виробництва може зрости до 8000 і більше дол. США/га зі строком окупності фінансових ресурсів 2–3 роки. Широке впровадження таких виробничих систем обмежується складнощами із залученням значних обсягів доступних фінансових ресурсів і відсутністю ринку землі.

Скрильник, Є. Вплив анаеробного зброджування органічних відходів на зміну вмісту біогенних елементів у ефлюенті біогазової установки / Є. Скрильник, А. Кутова, В. Гетманенко // Вісник аграрної науки. – 2020. – № 3. – С. 71-76.

Мета. Установити вплив анаеробного зброджування сировини рослинного і тваринного походжень на зміну вмісту біогенних елементів у рідкій і твердій фракціях ефлюенту після отримання біогазу. Методи. Аналітичні, розрахунково-порівняльні, математико-статистичні. Результати. Установлено, що перетворення органічних сполук у процесі анаеробного зброджування зумовлює лужну реакцію біогазового ефлюенту. Порівнюючи зразки рідкої фракції (фугату) та твердої фракції (дігестату) відходу виробництва біогазу з різної сировини (жому, кукурудзяного та соргового силосу), встановлено, що вміст азоту та калію в зразках фугату перевищує відповідні показники дігестату, але вміст фосфору є вищим у дігестаті (майже удвічі). За вмістом біогенних елементів ефлюент після анаеробного збродження силосу переважає відходи після переробки жому. Рідка і тверда фракції відходів біогазової установки збагачені амонійним азотом порівняно з вихідною сировиною більше на 40–60% залежно від виду сировини. Фугат містить менше 5% сухої речовини і основну кількість калію. До 80% масової частки азоту в фугаті становить його амонійна форма. На фоні низької зольності дігестату вміст загального вуглецю високий (понад 30%). Висновки. Досліджувані відходи біогазових установок, що працюють на сировині рослинного та тваринного походжень за агрохімічними показниками не поступаються іншим сировинним ресурсам і мають високий удобренняльний потенціал, особливо на кислих ґрунтах, з огляду на їх лужну реакцію. Відходи біогазових установок характеризуються низькою зольністю та високим умістом загального вуглецю, що підтверджує їхню цінність для потенційного гумусоутворення в ґрунтах.

Хареба, О. Екологічна оцінка сортів гарбуза мускатного за основними господарсько-цінними показниками в умовах Лісостепу України / О. Хареба, В. Хареба, В. Кокойко // Вісник аграрної науки. – 2020. – № 3. – С. 77-82.

Мета. Підібрати високопластичні і стабільні за продуктивністю та якістю плодів сорти гарбуза мускатного для вирощування в умовах Лісостепу України. Методи. Польовий, лабораторний, статистичний. Дослідження проводили впродовж 2013–2017 рр. на дослідному полі кафедри овочівництва у ВП НУБіП України «Агрономічна дослідна станція», яка розташована в північно-східній частині Правобережного Лісостепу. Вивчали сорти гарбуза великоплідного (*Cucurbita moschata* Duch. ex Poir.) Доля (контроль), Яніна, Гілея, Диво. Досліді закладали згідно з методикою [11]. Біохімічні дослідження проводили за стандартизованими методиками: загальний цукор – за Бертраном; провітамін А (каротин) – за Муррі. Визначали загальну та специфічну адаптивні здатності генотипу (ЗА3 і СА3), відносну стабільність генотипу (Sgi), пластичність (bi) (реакція генотипу на варіювання умов середовища), селекційну цінність генотипу (СЦГі) за методиками О. В. Кільчевського, Л. В. Хотильової та Еберхарда-Рассела. Результати. Проведено оцінку екологічної пластичності й стабільності сортів гарбуза мускатного за врожайністю плодів, умістом у них провітаміну А та загального цукру в умовах Лісостепу України. Висновки. За результатами проведених досліджень, цінними виявилися сорти гарбуза мускатного Доля та Диво, які відзначалися високими показниками адаптивності за загальною урожайністю плодів на рівні 34,5–37,3 т/га, загальною адаптивною здатністю (ЗА3) – 2,7 і 5,5, селекційною цінністю генотипу (СЦГі) – 18 і 19,6. Крім того, сорти гарбуза мускатного Доля та Диво характеризувалися високими умістом у м'якуші плодів загальних цукрів – 7,3 і 6,4%, загальною адаптивною здатністю (ЗА3 сорту Доля – 1,2), високою стабільністю (Sgi сорту Диво – 2,7%) та селекційною цінністю генотипу (СЦГі сорту Диво – 5,3). Цінними за вмістом провітаміну А виявилися сорти Доля та Диво (8,3 і 10,7 мг/100 г) з високими показниками ознаки за загальною (ЗА3) – 0,3 і 2,6 і специфічною (СА3) – 0,2 і 0,6 адаптивною здатністю, стабільністю (Sgi) – 5,8% і 7,3 та селекційною цінністю генотипу (СЦГі) – 7 і 8,4.

Вожегова, Р. Урожайність і якість насіння сортів льону олійного в Південному Степу України залежно від різних умов вирощування / Р. Вожегова, В. Боровик, В. Коновалова // Вісник аграрної науки. – 2020. – № 3. – С. 82-87.

Мета. Визначити врожайність та олійність насіння різних сортів льону олійного за різних умов вологозабезпечення і доз мінеральних добрив у зоні Південного Степу України. Методи. Польовий — для визначення залежності об'єкта досліджень від антропогенних факторів і врожайності, аналітичний – для оцінки умов вирощування культури, статистичний – для розрахунків і оцінки отриманих результатів. Результати. За вирощування насіння льону олійного на різних фонах вологозабезпечення в умовах посушливого Степу України було встановлено, що зрошення забезпечує приріст урожаю насіння в сортах Орфей 0,79 т/га, Віра – 0,82, Еврика – 1,03 т/га на фоні застосування N90P60. Унесення мінеральних добрив дозою N90P60 забезпечило отримання максимальної урожайності насіння сортів Еврика, Орфей, Віра на поливі і у варіантах без зрошення 1,33–2,36 т/га; 1,45–2,24; 1,47–2,29 т/га відповідно. Найвищий уміст олії в насінні льону, який становив 46% на богарі та 47,4% на зрошенні, отримано у сорту Віра за внесення N60 P60. Вихід олії при цьому був 569 та 966 кг/га відповідно. Висновки. Уперше для нових сортів льону олійного Еврика, Орфей, Віра за вирощування на насіння на різних фонах вологозабезпечення в умовах посушливого Південного Степу України було встановлено, що зрошення забезпечує приріст урожаю 0,79–1,03 т/га. Із застосуванням мінеральних добрив дозою N90P60 отримано максимальну врожайність насіння усіх досліджуваних сортів льону олійного. Доведено, що в умовах Південного Степу України краще висівати сорт льону олійного Віра, який за внесення N90P60 без поливу забезпечує урожайність насіння 1,47 т/га, олійність – 45,4%, за зрошення – урожайність 2,29 т/га, уміст олії – 47,4%, що відповідає 966 кг/га.